בבית המשפט העליון בירושלים **בג"צ 14/_____**

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בעניין:

1. עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל (ע"ר)

ע"י ב"כ עוה"ד גלעד שר ו/או אמיר קדרי

ו/או יהושע למברגר ו/או נעמי ווסטפריד ו/או אח'

ממשרד **גלעד שר, קדרי ושות'** – **עורכי דין**

מרח' וושינגטון 4, ירושלים, 9418704

טל. 0747137000; פקס. 0747137001 **העותרת**

- נ ג ד –

1. שר הפנים

2. המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

שניהם באמצעות פרקליטות המדינה – מחלקת הבג"צים

מרחוב צאלח אל דין 29, ירושלים, 91010

טל.026466666; פקס. 026466355 **המשיבים**

3. ארגון הגג של הגופים הציבוריים – חיים וסביבה

נחלת בנימין 85

תל אביב, 66102

משיבים פורמליים

עתירה דחופה למתן צו על תנאי

ולמתן צו ביניים

בית המשפט הנכבד יתבקש בזאת להוציא מלפניו צו על תנאי המורה למשיבים 1 ו-2 לבוא ולייתן טעם כמפורט להלן:

(1) מדוע לא ימנה המשיב 1 למועצה הארצית לתכנון ובניה חבר, בהתאם לקבוע בסעיף 2(ב)(8) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965, שיומלץ על-ידי העותרת לחבר.

וכן:

(2) מדוע לא יבטלו את החלטת המשיבה 2 מיום 10 ביוני 2014 (ומיום 13 במאי 2014) לבטל את חברותו של נציג המהנדסים והאדריכלים ואת חברותו של נציג הדור הצעיר בועדה לנושאי תכנון עקרוניים, ולהותיר את הרכב הוועדה כשהיה;

כמו כן, יתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים הקובע כלדקמן:

כי עד למועד מינוי חבר מועצה, כאמור, ועל פי המומלץ על-ידי העותרת לא תתקיים ישיבת המשיבה 2 הקבועה ליום ג' הקרוב, 1 ביולי 2014;

לחילופין ולמצער -

כי עד למועד מינוי החבר המומלץ על-ידי העותרת לא תדון המשיבה 2 בעידכון לתמ"א 35, כפי שקבוע בסדר יומה לישיבה ביום ג' הקרוב, 1 ביולי 2014. זאת, נוכח חשיבותו העקרונית של העידכון האמור לעתידה התכנוני של מדינת ישראל.

I. <u>מבוא</u>

1. עתירה זו מוגשת בדחיפות נוכח סירובו של המשיב להיעתר לפניות העותרת במשך קרוב לארבע שנים, ולמנות חבר מועצה הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים למועצה הארצית לתכנון ובנייה (להלן: "**המועצה**"). זאת, בהתאם להוראות סעיף 2(ב)(8) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה- 1965 (להלן: "**הסעיף**" ו-"**החוק**" בהתאמה).

2. הנושא העיקרי על סדר יומה של המועצה בדיון הקבוע ליום שלישי הקרוב, 1 ביולי 2014, הוא עידכון תמ"א 35 – תוכנית המתאר הארצית העקרונית ביותר שאושרה בישראל מאז הקמתה. מדובר בתוכנית משולבת לבניה, לפיתוח ולשימור. מדובר בתוכנית כללית עם השלכות מהותיות וארוכות טווח העוסקת בנושאים רבים ונועדה לתת הכוונה בנושאי פיתוח ושימור טבע, פיזור אוכלוסיה ועוד.

3. בימים של משבר נטען בשוק הדיור, ממשיכים המשיבים, בכוונת מכוון ובחוסר סבירות קיצונית, ובניגוד לדין, להדיר את רגלו של הגורם המקצועי המובהק ביותר שאמון על ההיבטים המקצועיים כנציג מטעם הציבור. התנהלות זו, כמפורט להלן, יש בה כדי לפגוע באופן חמור, היורד לשורשו של עניין, בדרך קבלת ההחלטות של המועצה הארצית, שכן קול ייחודי, מקצועי ועצמאי, לא נשמע.

4. אי מינוי למועצה הארצית לאורך זמן הינו תופעה המאפיינת את התנהלות המשיבים – כך לדוגמא נעדר מקומו של הסוציולוג שמינויו נדרש על פי החוק לתקופה של כשנה וחצי, ואף נציג הדור הצעיר (המיוצג על-ידי התאחדות הסטודנטים) לא מונה תקופה ארוכה. עם זאת, נדמה כי המשיבים מכירים בחשיבות מינוי נציגי הציבור למועצה, שכן נציגי ציבור אלו מונו לאחרונה, אך רק לקראת ישיבתה האחרונה. למרות זאת, ולמרות העובדה שכסאו של האדריכל או המהנדס במועצה נותר ריק זמן כה רב – לא מצאו המשיבים לנכון למלא כסא זה במועצה. מדוע? זאת לא ידוע.

5. סירוב מתמשך זה של המשיב 1 למנות אדריכל או מהנדס למועצה, ועד לאחרונה של נציגי הציבור בנוספים, הורגש בהתנהלותה של המועצה. כידוע, בעת האחרונה קיבלה המועצה החלטה שנויה במחלקות על סילוק נציגי הציבור מהועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים (להלן: "**הוועדה**" או "**הולנת"ע**"). כך סולקו מהוועדה האדריכלים או המהנדסים; נציגי הדור הצעיר וכן נציגי ארגון הגג של ארגוני הסביבה (יצויין כי בנוסף צומצם מקומו של נציג

ממשלה אחד וכן נציג המוסדות המיישבים). העדר מינויו של מהנדס או אדריכל הביא לכך שבעת הדיון העקרוני האמור על ייצוג נציגי הציבור בוועדה בה מתקבלים הנושאים העקרוניים ביותר, לא נשמע קולם של האדריכלים או המהנדסים.

למען שלמות התמונה יצויין כי בישיבתה האחרונה החליטה המועצה להשיב לולנת"ע את נציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה וכן של המוסדות המיישבים, אך סרבה למנות בחזרה את האדריכל/ מהנדס הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים וכן את נציג הדור הצעיר.

מכל מקום, נוכח דחיפותה של העתירה לקראת הדיון הקבוע ליום שלישי בבוקר, תבקש העותרת כי בית המשפט הנכבד יאשר לה להשלים את הטיעון בכל הנוגע ליצוגיות הנדרשת בולנת"ע בהרחבה בתוך שבוע ימים ממועד הגשת עתירה זו.

6. בנוסף יודגש כי עתירה זו הוכנה בדחיפות ובמהירות, ועל כן יובאו הדברים להלן בקיצור. העותרות, אשר תהיינה מיוצגות כבכותרת, תבקשנה מבית המשפט הנכבד כי יאפשר להן להוסיף על הדברים המובאים בעתירה זו, ולהבהיר את הדורש הבהרה, ככל שיראה לנכון.

7. כלל פסקי הדין המובאים בעתירה ובבקשה אלו נמצאים במאגר נבו.

II. <u>הצדדים לעתירה</u>

א. העותרת

8. **העותרת** – **עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל** – הינה עמותה רשומה המאגדת מעל ל-1000 אדריכלים פעילים בישראל. העמותה חברה בלשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל (להלן: "**הלשכה**"), אשר הוכרה כארגון הממליץ לצורך מינוי חברים ונציגים במוסדות התכנון בהתאם לחוק. בין העותרת לבין הלשכה קיים הסכם הקובע כי העותרת היא הממליצה למשיב 1 על המינויים האמורים. פירוט נוסף בעניין – בהמשך הדברים.

מזה כ-4 שנים בקרוב לא ממונה אדריכל או מהנדס למועצה הארצית בתאם להוראות הסעיף, וזאת על אף שהעותרת פנתה פעמים רבות למשיב 1 לצורך כך.

המשיבים

9. **המשיב 1** – **שר הפנים** - הוא המוסמך בהתאם לחוק למנות את נציגי הציבור למועצה ובהם נציגיהם של האדריכלים והמהנדסים ונציג הדור הצעיר.

10. **המשיב 2** – **המועצה הארצית לתכנון ולבניה** – המוסד העליון לתכנון ובמדינת ישראל. המועצה הוקמה מכוח החוק, וחברים בה 32 חברים: שר הפנים; 11 נציגי ממשלה; בעל הכשרה בתכנון ובנייה (ראש מנהל התכנון); בעל הכשרה בענייני שיכון ובנייה (נציג משרד הבינוי והשיכון); נציג רשות הטבע והגנים; 5 נציגי ראשי ערים; 3 נציגי מועצות מקומיות; 2 נציגי מועצות אזוריות; נציג המוסדות המיישבים; אדריכל או מהנדס הרשום בפנקס

המהנדסים והאדריכלים ; נציגת ארגוני הנשים; נציג הטכניון;, סוציולוג; נציג ארגון הגג של הארגונים הסביבתיים ונציג הדור הצעיר (השישה האחרונים יכונו להלן: "**נציגי ציבור**"). **מזה למעלה משלוש שנים לא מונה אדריכל או מהנדס למועצה ואף כסאותיהם של נציג מטעם הדור הצעיר ונציג הסוציולוגים מולאו רק בימים אלו.**

III. <u>הרקע העובדתי לעתירה</u>

א. כללי – המועצה הארצית לתכנון ולבניה

11. סעיף 2 לחוק התכנון והבניה קובע כי תוקם המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, שתפקידה הוא לייעץ לשר הפנים ולממשלה בכל הנוגע לחוק התכנון והבנייה. הרכב המועצה כמפורט לעיל מנסה ליצור איזון בין נציגי הרשות המבצעת, נציגי הרשויות המקומיות ואנשי מקצוע ונציגי ציבור שתפקידם לבטא את האינטרס הציבורי-מקצועי בישיבות הוועדה, באופן עצמאי ובלתי תלוי.

12. האיזון הקבוע בחוק הינו: 15 נציגי הרשות המבצעת – מתוכם שלושה נציגים לפקידות המקצועית (ראש מנהל התכנון בכובעו כבעל הכשרה בתכנון ובנייה), נציג משרד השיכון (בכובעו כבכל הכשרה בענייני שיכון ובנייה) וראש רשות הטבע והגנים; 10 נציגי הרשויות המקומיות; נציג למוסדות המיישבים ו-6 נציגי ציבור שונים.

על איזון זה אמר בית המשפט הנכבד בעבר:

> *"... [המועצה הינה, החי"מ] הגוף המייצג את גווני הקשת השונים שיש בהם לתרום וליצג את הגורמים הרלוונטים השונים במדינה..."*

בג"צ 594/89 **מועצה אזורית ערבה תיכונה נ' המועצה הארצית**

13. בהתאם לסעיף 6 לחוק, יכולה המועצה להקים ועדות משנה לנושאים שונים. הוועדה המרכזית ביותר שהוקמה הינה הועדה לנושאים תכנונים עקרוניים (**הולנת"ע**). בראש הועדה עומדת ראש מנהל התכנון, ובה היו עד לאחרונה 17 חברים נוספים מבין חברי המועצה, אשר שיקף במידת האפשר את הרכב המועצה. בישיבתה מיום 13 במאי 2014 החליטה המועצה לצמצם את מספר חברי הולנת"ע ל-13 חברים על ידי הוצאתם של נציג אחד מהממשלה, נציג המוסדות המיישבים ושלושת נציגי הציבור. בדיון נוסף שנערך ביום 10 ביוני 2014 הוחלט להחזיר את נציג המוסדות המיישבים וכן נציג ציבור אחד נציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה.

נדמה כי אין צורך להדגיש את הברור מאליו, אך העותרת תבקש להבהיר ולהאיר את המצב – המועצה ניסתה לצמצם את נציגי הציבור בולנת"ע, אך יכולתו של אותו נציג ציבור החבר במועצה גדולה לעין שיעור מיכולתו של מי שאינו ממונה לה מסיבות עלומות. בהקשר זה יוער כי כסאו של נציג

הדור הצעיר מולא רק לאחר ההחלטה על ביטול המושב השמור לו בולנת"ע, וישיבת המועצה בה נידון הנושא מחדש הייתה הישיבה הראשונה בה השתתף.

<u>התנהלות זו של המועצה – סילוק של נציגי ציבור מהולנת"ע עת שכסאותיהם כלל אינם מאוישים</u> – לא רק שהיא לוקה בחוסר סבירות ומידתיות העולה אך כדי אי חוקיות – אלא שהיא אף <u>מדגישה ביתר שאת את הצורך במינוים הדחוף של נציגי הציבור החסרים</u>.

14. המועצה הארצית היא גורם מרכזי ומכריע בעיצוב פניה של המדינה בהיבט התכנוני. להחלטות המועצה יש גם השלכות ארוכות טווח על מגוון היבטי הקיום של אזרחי המדינה – חברתית, כלכלית, אקולוגית ועוד, בנוסף לחשיבות החלטות המועצה בנושאים הישירים שבתחום סמכותה ואחריותה. תפקידיה של המועצה כמבואר בחוברת "היכרות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה וועדות המשנה" הינם:

(א) לייעץ לממשלה ולשר הפנים בכל הנוגע ליישום חוק התכנון והבניה (חקיקה ראשית ומשנית);

(ב) להתוות את מדיניות התכנון הארצית והמחוזית;

(ג) ליזום ולערוך תוכניות מתאר ארציות (תמ"אות) ולקדמן עד לאישורן ע"י הממשלה;

(ד) לקדם ולאשר תוכניות מתאר מחוזיות (תמ"מים);

(ה) לדון בעררים המוגשים על תוכניות בסמכות מחוזית;

(ו) להמליץ לשר הפנים בשינוי מרחבי תכנון מקומיים.

*** מצ"ב העתק חובת היכרות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה וועדות המשנה, מעודכנת לתאריך 30/3/14, מסומנת כנספח 1 לעתירה זו.*

15. נוכח סמכויותיה ותחומי אחריותה של המועצה נגזר גם הרכבה המגוון של המועצה שאמור להעשיר את דיוני המועצה כך שלצד הגופים הממשלתיים ישמע קולם של נציגי הציבור והגופים המקצועיים, כחברים עצמאיים ובלתי תלויים, וזאת כמפורט לעיל.

ב. תמ"א 35 והדיון הצפוי להתקיים ביום שלישי הקרוב

16. תמ"א 35, היא כמוזכר לעיל, תוכנית המתאר הארצית הנרחבת ביותר שהתקבלה בישראל מאז הקמתה. התוכנית באה לקבוע את עתידה התכנוני של מדינת ישראל, תוך דגש על פיזור בין פריפריות ומטרופולינים עירוניים. התוכנית אושרה בהחלטת הממשלה בשנת 2005 ותוכננה להתוות את עתידה התכנוני של מדינת ישראל עד לשנת 2010.

*** מצ"ב החלטת הממשלה 4467 מיום 27 בנובמבר 205, מסומנת כנספח 2 לעתירה זו.*

17. אין זה למעלה מן הצורך לציין כי תמ"א 35 הוכנה על בסיס תוכנית "ישראל 2020" אותה הכין צוות מומחים בראשות האדריכל אדם מזור. מזור כיהן כנציג האדריכלים והמהנדסים במועצה מטעמה של העותרת במשך שנים רבות. נדמה כי פרט זה שופך אור על חשיבותו הרבה של נציג מטעם האדריכלים והמהנדסים במועצה.

18. יצויין כי על חשיבותה ומעמדה המורם של תמ"א 35 ניתן אף ללמוד מתזכיר חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה), התשע"ד-2014 (חוק הותמל"ים) אשר קובע כי לועדות התכנון המיוחדות שיוקמו על פי הוראת שעה זו תהיה סמכות לאשר תוכניות הגוברות על כל תוכניות מתאר – מחוזיות או ארציות, למעט תמ"א 35.

*** מצ"ב העתק העמוד הראשון של תזכיר החוק שהופץ, מסומן כנספח 3 לעתירה זו.*

19. בימים אלו של משבר נטען בשוק הדיור, הופך הדיון בתמ"א 35 לעקרוני ומהותי במסגרת הצעדים אותם מבקשת הממשלה להנהיג לצורך התמודדות עם המשבר הנטען. בין היתר קיים כיום ויכוח לגבי עתודות הקרקע לבנייה במרכז הארץ, ויש אף שטוענים כי משבר הדיור נוצר בעקבות תמ"א 35 ששמה דגש על פיזור אוכלוסייה וחיזוק הפריפריה.

20. כאמור לעיל, על סדר יומה של המועצה ליום שלישי הקרוב מונח דיון עקרוני בעדכון תמ"א 35, ובעקרונות היסוד שלה. כך לדוגמא, אחד מהעדכונים המתוכננים לעלות לדיון הוא העלאת הצפיפות הבנייה המינימלית במחוז המרכז. על חשיבות הדיון והשלכותיו ניתן ללמוד מדברי ההסבר להליך העדכון כפי שהועברו לקראת הדיון למשתתפים בו:

> ***לאחר הדיון בולנת"ע הובהר כי ההצעות לעדכון תמ"א 35 באמצעות שינוי לתכנית המתאר המחוזית למחוז מרכז מעלות קשיים, הן בהיבט המשפטי והן לאור ההתנגדויות שהתקבלו בעניינן מגופים רבים**, לרבות מנציגי השלטון המקומי. עובדה זו הביאה לדחייתו של הדיון במועצה הארצית עד להשלמת סדרה של דיונים עם גורמים שונים, בכללם הממונים על המחוזות, נציגי ממשלה ונציגי רשויות, שהובילו לתיקון וגיבוש הצעות חלופיות, אשר הוצגו ונדונו בישיבת הולנת"ע שהתקיימה בתאריך 11.2.14.*

*** מצ"ב דברי הסבר להליך העדכון כפי שצורפו למשתתפים בישיבה לקראת הדיון הקבוע ליום ג' הקרוב, מסומנים כנספח 4 לעתירה.*

על חשיבות הדיון ניתן ללמוד עוד מנספח 14 להלן – כתבה הסוקרת את עיקרי הדיון.

21. **העדרם של נציגי ציבור אשר חשיבותם לדיון הינה קריטית פוגעת בליבת מטרותיו של החוק ושל הרכב המועצה. מכאן גם בקשתה של העותרת כי בית משפט זה ימנע את קיום הדיון על למינוי הגורם המקצועי והציבורי שיומלץ על ידן כדרישת הדין.**

ג. אי מינוי למועצה הארצית

22. העותרת הינה הגוף היציג של האדריכלים בישראל, וחברים בה למעלה מ-1000 אדריכלים. כמוזכר בקצרה לעיל העותרת חברה בלשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל, אשר הוכרה כארגון הממליץ לצורך מינוי חברים ונציגים במוסדות התכנון בהתאם לחוק. בין העותרת לבין הלשכה קיים הסכם הקובע כי העותרת היא הממליצה למשיב 1 על המינויים האמורים.

*** מצ"ב החלטת מנכ"ל משרד הפנים לקבוע כי הלשכה היא הגוף המייצג, המסומן כנספח 6*

*** מצ"ב ההסכם בין הלשכה לבין העותרת הקובע כי העותרת היא זו אשר תמליץ למשיב 1 על מינוי אדריכלים או מהנדסים למינוי לועדת התכנון השונות כקבוע בחוק, והוא מסומן כנספח 7.*

23. מכוחם של מסמכים אלו, אמונה העותרת על הצעת נציגי האדריכלים להרכבים השונים הקבועים בחוק התכנון והבניה.

24. יצויין כי לפני ההכרה כאמור לעיל, היה ארגון הגג של הארגונים המקצועיים, שבו היתה חברה העותרת, הגוף שהוכר על-ידי המשיב 1 כארגון הממליץ לצורך מינוי נציגים לועדות השונות הקבועות בחוק התכנון והבניה. ארגון הגג האמור הוא זה אשר המליץ על מינוי האדריכל ומתכנן הערים אדם מזור למועצה הארצית.

25. לפני קרוב לארבע שנים נאלץ האדריכל אדם מזור לפרוש מהמועצה עקב מחלתו. ממועד זה מבקשת העותרת , ובהמשך גם גופים נוספים ובהם ארגון המתכננים כי ימונה אדריכל למועצה. העותרת הציעה לאורך השנים מועמדים שונים, אשר נדחו בטענות שונות, בין היתר בטענות על קיומם של ניגודי עניינים. בשנתיים האחרונות הגישו העותרת בתמיכת ארגון המתכננים את מועמדותו של האדריכל יהונתן גולני, לשעבר מנהל מינהל התכנון (ומכוח כך חבר במועצה) והאדריכל הראשי במשרד השיכון לחברות מטעמה, אך לשווא – המשיב 1 מסרב בכל תוקף למנות אדריכל לתפקיד.

*** מצ"ב העתק התכתבות בדוא"ל בין העותרת לבין מזכיר המועצה הארצית מסומן כנספח 8 לעתירה זו.*

26. במהלך השנים טענו המשיבים כי אין ביכולתם למנות נציג עקב הבחירות הצפויות לכנסת (הבחירות התקיימו בינואר 2013); לאחר מכן נטען כי המינויים יתבצעו רק לאחר הבחירות לרשויות המקומיות (הבחירות התקיימו באוקטובר 2013) ולמועצות המקומיות (הבחירות התקיימו בדצמבר 2013) ועוד ועוד. מכל מקום – על דבר אחד לא ניתן להתווכח – מזה קרוב לארבע שנים אין נציג של אדריכל במועצה; וזמן רב המועצה אף נעדרה את נציג הדור הצעיר והסוציולוג הנדרשים להרכבה המלא.

27. מספר נציגים במועצה אף פנו בשאילתא בחודש אוקטובר 2013 למועצה וביקשו לדעת מה עתידם של המינויים השונים של נציגי הציבור ומדוע אין ממונים נציגים כהוראות החוק. במהלך הדיון בשאילתה הבהיר מזכיר המועצה הארצית כי:

"....מעריך שלאחר מכן [הבחירות למועצות המקומיות, החי"מ] הנושא יטופל במהירות.

לשאלת חברי הוועדה [צ"ל המועצה, החי"מ] הבהיר כי ישנם מועמדים לנציגויות השונות והם נבחנים בימים אלו בלשכת שר הפנים."

*** מצ"ב השאילתא אשר העבירו נציגת הטכניון; נציג רשות הטבע והגנים ונציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה, מסומנת כנספח 9 לעתירה זו.*

*** מצ"ב העמודים הרלוונטים מתוך פרוטוקול הדיון של המועצה ביום 3.12.2013, מסומן כנספח 10 לעתירה זו.*

28. למרות הבטחות אלו, לא מונו נציגי הציבור החסרים. בשלב כלשהו החלו המשיבים להעלות כתשובה לפניות העותרת כי השר אינו נדרש להמלצתם למינוי (על נושא זה עוד – להלן), אך נימוקים עניינים לאי המינוי לא ניתנו.

29. ביום 31 בינואר 2014 פנה ב"כ של העותרת למזכיר המועצה בדרישה כי ימונה נציג האדריכלים.

*** מצ"ב פניתו של ב"כ העותרת מיום 31 בינואר 2014, מסומנת כנספח 11 לעתירה זו.*

30. למכתב זה לא היה כל מענה, ומספר ימים לאחר מכן פנה שוב ב"כ של העותרת במכתב למזכיר המועצה. במכתב זה דרש ב"כ העותרת כי יאפשרו לאדריכל יהונתן גולני להשתתף בישיבה כנציגם של האדריכלים ולכל הפחות כמשקיף מטעמם.

*** מצ"ב פניתו של ב"כ העותרת מיום 9 בפברואר 2014, מסומנת כנספח 12 לעתירה זו.*

31. לפניה זו כבר טרח מזכיר המועצה לענות תוך שהוא דוחה את דרישת העותרת ללא נימוקים של ממש:

1. *בהתאם לסעיף 2(ב)(8) לחוק התכנון והבניה, איוש חבר מועצה ארצית מתוך הרשומים בפנקס המהנדסים הינו בסמכות שר הפנים.*

2. *לאגודת האדריכלים המאוחדים בישראל או לכל גוף דומה אין מעמד בחוק לצורך איוש תפקיד זה ומכאן ששר הפנים אינו נדרש להמלצות האגודה. בהתאם, לא ינתן למר גולני המומלץ על ידי האגודה כל מעמד מוסדר של נציג או משקיף בישיבות המועצה הארצית או וועדות המשנה.*

3. על פי המידע שנמסר לי מלשכת השר הנושא נמצא בטיפול ויוכרע בקרוב.

*** העתק תשובתו של מזכיר המועצה הארצית מיום 10 בפברואר 2014, מצורף ומסומן כנספח 13 לעתירה זו.*

32. העותרת, אשר שמחה לשמוע כי המינוי צפוי בקרוב, המתינה, והמתינה, אך לשווא. בינתיים מונו נציג הדור הצעיר והסוציולוג לחברות במועצה ואף מונה מ"מ לנציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה, ובכך הושלמו כלל המינויים החסרים, מלבד מינויו של אדריכל או מהנדס הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים.

33. ביום 25 ביוני 2014 התפרסם בעיתון "הארץ" כי המועצה עומדת לדון בעידכון לתמ"א 35. חברי העותרת התכנסו, ופנו באמצעות הח"מ למשיבים 1 ו-2 ולמשיבים נוספים בדרישה כי ימונה נציג לאדריכלים לאלתר וכי הדיון הקבוע ליום שלישי הקרוב – ידחה.

*** מצ"ב העתק הידיעה אשר התפרסמה ביום 25 ביוני 2014, מסומן כנספח 14 לעתירה זו.*

*** מצ"ב פנייתם של הח"מ מיום 26 ביוני 2014 מסומנת כנספח 15 לעתירה זו.*

34. **עד למועד הגשת בקשה דחופה זו לצו ביניים והעתירה, לא התקבלה תגובתם של מי מהנמענים למכתב או של המשיבים. על כן מוגשת עתירה דחופה זו, ובה בקשה לצו ביניים המונע את קיום הישיבה הקבועה ליום ג' הקרוב (1 ביולי 2014).**

ד. שינוי הרכב הועדה לנושאי תכנון עקרוניים

35. ביטוי בולט ועצוב להשלכות אי מינוי הנציגים החסרים למועצה ניתן לראות במהלכים השונים שנעשו בישיבות האחרונות של המועצה לשינוי הרכב הולנת"ע. כפי שפורט לעיל – בישיבתה מיום 13 במאי 2014 החליטה המועצה הארצית על צמצום חברי הולנת"ע על ידי צמצומם של כל נציגי הציבור (נציג הארגונים הסביבתיים; ונציג האדריכלים והמהנדסים ונציג הדור הצעיר).

*** מצ"ב העמודים הרלוונטים מתוך פרוטוקול דיון המועצה מיום 13 במאי 2014, בו הוחלט על ביטול חברותם של נציגי הציבור בולנת"ע, מסומנים כנספח 16 לעתירה זו.*

36. ביטול חברותם של נציגי ציבור אלו עורר סערה רבה, וגופים רבים מחו על ההחלטה.

*** מצ"ב מכתבה של אדר' ומתכננת עדנה לרמן, יו"ר העותרת 3 למשיב 1 מיום 18.05.2014, מסומן כנספח 17 לעתירה.*

37. בישיבה הבאה הושבו נציג המוסדות המיישבים ונציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה לולנת"ע. וכך הסבירה מנהלת מינהל התכנון את ההחלטה להשיב נציגים אלו להרכב הולנת"ע:

> *"... ההערות שהתקבלו במשרד הפנים התייחסו להיעדר של נציגי גופים חוץ ממשלתיים בולנת"ע ולא להיותה לא מאוזנת בהיבטי התכנון השונים. בעקבות הפניות, נבחנה שוב חברותם של הגופים החוץ-ממשלתיים בולנת"ע. סברנו כי אין זה בעדיפות ראשונה להוסיף נציגים "מקצועיים" בוועדה (נציגי המהנדסים והאדריכלים, נציג הטכניון), כיוון שרובם המוחלט של החברים הם בעלי מקצוע מעולם התכנון ; נציגה בעלת הכשרה בסוציולוגיה ונציגת ארגוני הנשים לא יכלו להתחייב על נוכחות מלאה בוועדה, נציג הדור הצעיר מונה רק לאחרונה לועדה הארצית. לאור זאת, מוצע להוסיף להרכב הועדה את נציג ארגון הגג של הגופים שעניינים בשמירת איכות הסביבה ואת נציג המוסדות המיישבים".*

*** מצ"ב העמודים הרלוונטים מתוך פרוטוקול המועצה מיום 10 ביוני 2014, בה הוחלט על השבת נציג המוסדות המיישבים ונציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה, מסומנים כנספח 18 לעתירה.*

38. טענות עלומות אלו אף רק מחזקות את טענות העותרת– מהדברים המובאים לא ברור כלל מדוע דווקא נציגים אלו ולא נציגים אחרים הוחזרו לוועדה. התשובה הינה פשוטה - משום שעמדות נציגים אלו מאויישות בעוד שעמדתם של האדריכלים אינה.

39. למעלה מן הצורך תבקש העותרתלהדגיש עוד את אי הסבירות בטענות מנהלת מינהל התכנון:

39.1. האמנם מינוי זה מקרוב של נציג הדור הצעיר פוסל אותו מלשבת בוועדה? ההגיון מאחורי טיעון זה משולל כל יסוד וחבל כי נטען.

39.2. לעניין הטענות כי מרבית חברי הולנת"ע הינם בעלי מקצוע מעולם התכנון, הרי שבדיוק בשביל זה נדרש אדריכל חיצוני עצמאי ובלתי תלוי – אשר אינו מועסק על-ידי המדינה ויש ביכולתו להעלות זויות אחרות ושונות על נושאי התכנון העקרוניים הנידונים בוועדה. הרי כלל החברים האחרים בוועדה אינם פועלים אל מול מוסדות התכנון בישראל. הצגת זווית ראיה שונה ואחרת הינה מחוייבת בוועדה כה מקצועית, כאשר יתר נציגי הציבור חסרים את ההכשרה המקצועית הנדרשת כדי לעמוד על כלל ההיבטים המקצועיים של הליכי התכנון. ודוק: סעיף 2(ב)(8) מחייב "חבר **<u>אחר</u>** שימנה שר הפנים מתוך הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים... ". קרי, לא די בכך שיש במועצה חברים בעלי רקע מתחום התכנון, אלא יש למנות חבר נוסף אחר בעל מקצוע בתחום האמור.

כאמור לעיל, ההעותרת תבקש להרחיב בעניין שיקוף הייצוג במועצה הארצית במינויים לולנת"ע, אך בשל קוצר הזמן תבקש כי בית המשפט יאפשר לה להרחיב בכך בתוך שבוע ימים ממועד הגשת עתירה זו.

40. **השתלשלות האירועים המתוארת לעיל בקצרה מעידה מעל לכל ספק על חשיבות מינויים של הנציגים הנעדרים למועצה הארצית. נוכח קיומו של הדיון הכה עקרוני כאשר אין מינוי תקף לכסאות אלו של נציגי הציבור, דורשת העותרת כי ההחלטה האמורה תבוטל, ותובא לדיון – ככל שיחפצו בה המשיבים – לדיון מחדש לאחר שיושלם סבב המינויים עם מינוי האדריכל או המהנדס.**

IV. הטיעון המשפטי

א. חובתם של המשיבים למנות אדריכל או מהנדס רשום במהירות הראויה

41. נדמה כי אין צורך להרחיב בטענה כי המשיבים חוטאים לתפקידם ולחובתם על פי דין עת אינם ממנים אדריכל או מהנדס לתפקידו במועצה מזה קרוב לארבע שנים, בניגוד לקבוע בחוק.

42. כפי שפורט לעיל – העותרת לא שקטה על שמריה ופנתה למשיבים שוב ושוב על מנת לקדם את המינוי – כאשר התעוררו בעיות עם מועמדים מומלצים אחדים, שבה והציעה מועמד שנדמה כי לא ניתן להתנגד לו. המשיבים, במקום לפעול ולמנות את נציגה המומלץ של העותרת, דחו את דרישותיה בטענות שונות ומשונות, אך בכל מקרה – לא לגופו של מינוי. למיטב ידיעתה של העותרת, המשיבים אף לא טרחו לבחון את מועמדותו.

43. בבג"צ 5931/04 **מזורסקי נ' מדינת ישראל** (להלן: "**עניין מזורסקי**") סיכם בית המשפט הנכבד את ההלכה בדבר החובה לפעול במהירות הראויה:

> *"15. חובתה של הרשות המינהלית לפעול במהירות הראויה היא מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין (ר' זמיר הסמכות המינהלית (כרך ב) [7], בעמ' 717). היא נובעת מחובות ההגינות, הנאמנות והסבירות של הרשות המינהלית (שם, בעמ' 706). "על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר" (בג"ץ 6300/93 "המכון להכשרת טוענות בית דין" נ' השר לענייני דתות [2], בעמ' 451). "חובת המהירות הראויה, המוטלת על הרשות המינהלית, אינה אלא חובת התנהגות סבירה..." (בג"ץ 7198/93 מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר [3], בעמ' 853). החובה מעוגנת גם בסעיף 11 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981, שלפיו: "הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה...". היבטים מסוימים של חובה זו באים לביטוי גם בחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958 וכן בתקנון שירות המדינה (תקשי"ר) (בג"ץ 10629/02*

כרמי נ' המוסד לביטוח לאומי [4]). הפרת החובה לפעול במהירות הראויה היא עילה לביקורת שיפוטית (זמיר בספרו הנ"ל [7], בעמ' 706). "

44. המשיבים הפרו ברגל גסה את חובתם לפעול במהירות הראויה ולמנות נציגי ציבור למועצה, ואין ספק כי לא רק שמדובר בשיהוי מנהלי אובייקטיבי וסובייקטיבי, אלא אף שמדובר בפגיעה חמורה בשלטון החוק (י' זמיר, **הסמכות המנהלית**, כרך ב' (מהדורה שניה), עמ' 1101 (להלן: "**זמיר**")).

ב. מחדל המשיבים עולה כדי חוסר סמכות ופגיעה בשלטון החוק

45. העותרת תטען כי מחדל זה של המשיבים מלפעול לוקה בחוסר סבירות קיצונית מהווה פעולה (אומנם במחדל) הנעשית בחוסר סמכות לכל דבר ועניין (ור' לעניין זה דבריהם של שרגא ושחר, **המשפט המנהל – כרך שלישי – עילות ההתערבות**, בעמ' 15). שהרי – מטרת שילובם בחוק של אותם נציגי ציבור נעדרים היא להשפיע ולהשמיע את קולם במועצה – כיצד יוכלו לעשות כן כאשר המשיבים נמנעים שוב ושוב מלמנותם?!

תיאור השתלשלות האירועים האחרונה במועצה בעניין הנציגים החברים בולנת"ע מלמד, מעל לכל ספק כי בהעדרם של נציגי הציבור החסרים לא נשמעה ולו טענה אחת הטוענת לטובת השארתם בועדה. זאת, לעומת נציגי הציבור שמקומותיהם במועצה מאויישים – אותם נציגים יכלו לשכנע את יתר חברי המועצה בחשיבות נוכחותם בוועדה ולשוב אליה. כך בענייני מינויים וכך הדבר מטבע הדברים בנושאים מהותיים שבסמכות המועצה. מכאן, שאין ספק, לעמדת העותרות, כי **מחדלם של המשיבים מלמנות את נציגי הציבור החסרים עולה כדי חוסר סבירות קיצונית, פגיעה בשלטון החוק ופגיעה מהותית בדרך קבלת ההחלטות של המועצה.** נניח למשל, שנציג או חבר מטעם העותרת היה ממונה למועצה אך באופן שיטתי לא היו נותנים לו את זכות הדיבור או שלא היו מזמנים אותו באופן שיטתי לישיבות המועצה, האם היה ניתן לאשר איזושהי החלטה של המועצה אם בסיטואציה כזו?! נראה שתשובה ברורה מאליה. למעשה, אי מינוי חבר מועצה כאמור בסעיף 2(ב)(8) לחוק מהווה השתקה מכוונת ונמשכת ואף חמורה יותר של נציג ציבור שהמחוקק ביקש והורה על חברותו במועצה הארצית.

46. אכן, בית המשפט הנכבד אינו נוהג להיכנס בנעליה של הרשות המבצעת, אך נדמה כי הדברים המתוארים בעתירה זו מחייבים את התערבותו הייחודית של בית המשפט (ור' עניין מזורסקי לעיל ודברי הפרופ' זמיר בספרו הנ"ל בעמ' 1107).

47. **על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד לפעול מקום בו קיים מחדל מנהלי כה כבד ויורה על מינויו בפועל למועצה של חבר מתוך הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, ושימונה על פי המלצתה של העותרת לחברות במועצה.**

48. **זאת ועוד, מחדל זה, העולה כדי חוסר סבירות קיצונית והעדר סמכות משליך על כלל החלטות המועצה, ו-וודאי על החלטה כה עקרונית כהוצאת חברים מהולנת"ע. על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד לבטל את ההחלטה שנתקבלה עד מתן זכות טיעון לנציגי הציבור שסולקו מהוועדה.**

ג. אי מתן זכות טיעון

49. מקדמת דנא נקבע במשפטנו כי יש חובה ליתן למי שעשוי להיפגע בעקבות החלטתה של הרשות את ההזדמנות להתגונן בפני אותה פגיעה. וכך אמר בית משפט נכבד זה, עוד בימיה הראשונים של המדינה:

> *"לא יורשה גוף אדמיניסטרטיבי - ואפילו אדמיניסטרטיבי טהור (לא מעין שיפוטי) - לפגוע באזרח פגיעת גוף, רכוש, מקצוע, מעמד וכיוצא בזה, אלא אם כן ניתנה לנפגע הזדמנות הוגנת להשמעת הגנתו בפני הפגיעה העתידה."*

בג"צ 3/58 **ברמן נ' שר הפנים.**

50. מכלל זה נובע כי אסור לה לרשות מינהלית לפגוע באדם אלא אם כן ניתנה לו לפני כן הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו בפניה. חובתה של הרשות היא לתת למי שעלול להיפגע מהחלטתה הזדמנות הוגנת וסבירה להשמיע את טענותיו, ולאחרון זכות יסוד להשמיען (בג"צ 3379/03 מוסטקי נ' פרקליטות המדינה, פ"ד נח(3), 865, 890; בג"צ 654/78 גינגולד נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לה(2), 649, 654).

51. ועוד נקבע כי **ככל שהזכות העתידה להישלל מנפגע פוטנציאלי חזקה ומוגנת יותר, כך גדלה חובתה של הרשות לקיים לנפגע העתידי הליך שימוע תקין**. במקרה שלפנינו, התוצאה של החלטת המשיבים היא הדרתם לעד של נציג העותרת ונציג של גוף אחר, מהולנת"ע, ובנסיבות אלה מתחזקת החובה שהיתה מוטלת על המשיב ליתן לעותרת זכות טיעון.

52. לעותרת **לא ניתנה הזכות כאמור, למרות הפגיעה הקשה בזכויותיה**. לעותרת לא ניתנה כל הזדמנות כאמור להבהיר את חשיבות השתתפות נציגה בולנת"ע. די בכך לפסול את החלטת המשיבים.

ד. אי סבירות

53. נהוג לבחון את סבירות ההחלטה בהתייחס למטרות החקיקה – הן אלו המופיעות בדבר החקיקה במפורש והן אלו הנלמדות ממנו. כפי שצויין לעיל – מחדלם של המשיבים מלמנות את נציגי הציבור החסרים נוגדת את מטרות החוק הינה בלתי סבירה באופן קיצוני – וודאי כאשר אין נימוק של ממש לאי המינוי. כך נאמר על כך על-ידי המשנה לנשיא (כתוארו אז) ברק:

..."רשות מינהלית, המסרבת לעשות שימוש בסמכות הנתונה לה ומסרבת להתקין אקט מינהלי כללי, חייבת לבסס סירוב זה באמות המידה המקובלות. עליה להראות, כי החלטתה זו נעשית מתוך שיקולים סבירים, ואין בה שרירות והפליה וכיוצא בזה עילות, הפוסלות מעשה מינהל. אכן, אם חוסר סבירות בהתקנתה של תקנה יש בו כדי להביא לבטלותה של התקנה, הרי גם חוסר סבירות באי-התקנתה יש בו כדי להביא לבטלות ההחלטה שלא להתקינה... בשני המקרים חייבת הרשות לשקול בדבר, ואינה יכולה להימנע ממעשה בלא מחשבה תחילה. "

בג"צ 297/82 **ברגר ואח' נ' שר הפנים,** ור' גם: בג"צ 6300/93 **המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות**.

54. יוער כי בענייננו אף לא ניתן לבחון את מידתיותה של ההחלטה – כאשר נמנעים המשיבים מלבצע את המוטל עליהם בדין בלי כל הסבר תקף, אם בכלל.

55. **הנה כי כן – הימנעותם המתמשכת של המשיבים מלמנות את נציגי הציבור החסרים למועצה עולה כדי חוסר סבירות קיצוני היורד לשורשו של עניין.**

ה. חובתו של המשיב 1 למנות נציג למועצה על פי המלצת העותרת.

ה.1. העותרת היא הגוף הממליץ

56. העותרים ימשיכו ויטענו כי טענותיהם של המשיבים בכל הנוגע לחובתם לשמוע את העותרת בעת מינוי נציג המהנדסים והאדריכלים, או ליתר דיוק – חוסר חובתכם לשמוע אותם, הינה טענה – בכל הכבוד – שגויה.

57. כמתואר בחלקה העובדתי של עתירה זו, העותרת הינה הגוף הממליץ בפועל למשיב 1 על מינויהם של אדריכלים או מהנדסים רשומים מכוח חוק התכנון והבנייה – סעיפים 7(א)(13)(ב) (ועדה מחוזית); 12א(3) (ועדות ערר מחוזיות) ו- 18(ב)(3) (ועדה מקומית). יובהר כי אין מחלוקת בין העותרת למשיבים כי הם הגוף המוסמך להמליץ למשיב 1 על הנציגים לועדות המחוזיות והמקומיות.

58. המשיבים נאחזים בכל תוקף בשוני הלשוני הקיים בין סעיף 2(ב)(8) לבין שני הסעיפים האחרים, אולם בחינת ההיסטוריה החקיקתית של מעלה במובהק כי השוני נובע מתיקוני החקיקה הרבים שעבר החוק – בעוד שנציג המהנדסים והאדריכלים נקבע כחבר כבר עם חקיקתו של החוק, הרי שנציג זה בועדות המחוזיות והמקומיות הוסף לחוק רק בתיקון מקיף שנערך לו בשנת 1995 (תיקון 43). בתיקון זה הורחבו חברי הועדות המחוזיות והמקומיות בעוד שהרכבה של המועצה הארצית לא שונה.

כאשר הוסיפו את נציגי האדריכלים לוועדות המקומיות והמחוזיות ציינו את הגורם הממליץ. ככל הנראה נשמט מהמחוקק לעדכן גם את סעיף 2 לחוק בעניין זה בהתייחס למועצה הארצית.

מכל מקום, הרציונל שעמד מאחורי קביעת גוף ממליץ היה לתת ביטוי לעצמאות החבר כמייצג את האינטרס הציבורי בלבד.

59. ההעותרת תטען על כן, כי ההיסטוריה החקיקתית מלמדת דווקא את ההיפך הגמור מטענתם של המשיבים – שילובו של נציג המהנדסים והאדריכלים במועצה אשר נקבעה עוד ממועד חקיקתו של החוק מעידה על בכירותו של נציג זה ועל החשיבות הרבה שהמחוקק העניק לכך. מכאן שאין ספק בעיני העותרת כי מדובר בלקונה בחוק ולא בכל דבר אחר.

60. ההרמוניה החקיקתית מחייבת לקרוא את סעיף 2(ב)(8) ככוללת את סייפא הסעיפים המקבילים בועדות המחוזיות ובועדות המקומיות.

61. על כן תטען העותרת כי המשיב 1 הפר את חובת ההתיעצות עם העותרת בסרובו על הסף לבחון את מועמדותם המומלץ.

ה.2. המשיבים פעלו אף הם בהנחה כי העותרת הינה הגוף הממליץ

62. זאת ועוד, נציגי המשיבה 2 אף שיתפו פעולה עם העותרת בתחילת הדרך, וכך כתבה מזכירת המועצה הארצית דאז לעותרת כפי שמופיע בנספח 8 לעיל:

"יהודית שלום,
בהמשך לפנייתך, אנא שלחי לנו קורות חיים של המועמדים להמשך הטיפול למינוי במועצה הארצית.
את קורות החיים יש להעבור לטל רשף, מזכיר המועצה הארצית אשר מחליף אותי בימים אלה.
בברכה,
תמי בולר
מנהלת אגף א'
מזכירה ראשית למוסדות תכנון ארציים"

63. אף בדיונים שנערכו עם נציגי משרד הפנים והמשפטים בקשר לבעיות במינויים של נציגהם המומלצים של המהנדסים והאדריכלים לועדות השונות, לא הועלתה סוגיה זו. בישיבה זו נידונה בהרחבה סוגיית המינויים, ובכלל כך סוגיית ניגוד העניינים – אך דבר לא נאמר לגבי העדר החובה להיוועץ עם העותרת במינוי.

*** מצ"ב פרוטוקול דיון שנערך בלשכתו של מר מלכיאל בלס, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ) בעניין מינוי מהנדסים ואדריכלים לועדות התכנון, מסומן כנספח 19 לעתירה.*

64. יתרה מזאת, מזה עשרות שנים קיים נוהג לפיו שר הפנים מתייעץ עם הארגונים המקצועיים בטרם מינוי נציגי האדריכלים והמהנדסים (הארגון הייציג הקודם) למועצה הארצית, וכך נהג שר הפנים כאשר התייעץ עם ארגון הגג של הארגונים המקצועיים בטרם מינוי האדריכל ומתכנן הערים אדם מזור לתפקידו במועצה הארצית.

65. רק בשלב מאוחר יותר – לאחר למעלה משנה וחצי מהמועד בו התפנה מקומו של האדריכל/מהנדס במועצה, החלו המשיבים להעלות את הטענה כי המשיב 1 אינו נדרש להמלצתה של העותרת. נדמה כי בעניין זה ראוי להידרש לדבריו של השופט זמיר בבג"צ 7177/95 **יורוגם בע"מ נ' מרכז ההשקעות על-פי חוק לעידוד השקעות הון:**

> *"הנמקת דחייה היא חובה המוטלת על מינהלת המרכז לפי חוק העידוד, ואין המנהלה יוצאת ידי חובה אלא אם היא נותנת פירוט, ולו רק פירוט כללי, על מה ולמה אין המבקשת זכאית או ראויה להטבות. **תשובה סתמית, הקובעת כי המבקשת אינה עונה על תנאי החוק, שלכאורה היא אומרת הכול אך בפועל אין היא אומרת כלום, אינה תשובה כחוק**. לכן אין בכוחה להצדיק את דחיית התוכני ת".*
>
> ההדגשות אינן במקור (החי"מ).

66. מהדברים המובאים בעתירה זו עולה כי המשיבים עושים שימוש בכל תירוץ אפשרי על מנת להימנע מלמנות את חבר מועצה הרשום מפנקס המהנדסים והאדריכלים ועל פי המלצת העותרת – יש שהם טוענים כי הבחירות מפריעות להם; יש שהם טוענים כי הנה הנה המינוי קרב ובא; יש שהם מבקשים להעביר להם קורות חיים של מועמדים; יש שהם טוענים כי מועמדים שונים שהוצעו על-ידי העותרת נמצאים בניגוד עניינים; ויש שהם טוענים כי כלל אין צורך להיוועץ בעותרת.

מכל מקום – אין ספק כי תירוץ אחרון זה אינו יכול להוות סיבה מספקת למחדלו של המשיב 1 למנות את נציג האדריכלים למועצה, וכך אמר לאחרונה בית המשפט הנכבד בבג"צ 8134/11 **משה אשר, יו"ר רשות המסים נ' שר האוצר:**

> *"שיקול דעתה של הרשות במינוי אדם למשרה ציבורית אינו מוחלט: על הרשות המוסמכת להפעיל את שיקול דעתה מתוך הכרה בכך שהיא פועלת כנאמן של הציבור ותוך שימור אמונו של הציבור בה"*

ה.3. העותרת היא הגוף המתאים להיוועץ בו לצורך המינוי

67. אף אם תתקבל עמדת המשיבים כי אין המשיב 1 מחוייב בהתאם ללשונו של החוק להיוועץ בעותרת לצורך המינוי, תטען העותרת כי השיקולים העומדים בפני השר בעת מינוי לועדות המחוזיות והמקומיות אינם שונים מאלו העומדים בפניו בעת מינוי הנציג למועצה.

68. משקובע החוק כי ישנה חובה להכריז כל גוף יציג לצורך החוק, אין המשיב 1 יכול לבטל את המלצתו מבלי לבחון אותה לגופה. בית המשפט קבע כבר כי קיימים מקרים בהם קיימת חובת היוועצות אף מקום בו הוראה מפורשת כאמור בחוק:

> *"אך עם זאת, מקובלת עלינו טענות העותרים כי מעיקרה היה ראוי למשיבים להיוועץ בלשכת עורכי דין בטרם הפעילו את המשמרת השנייה, ... בהקשר זה ראוי להוסיף: **אמנם, לא חלה על המשיבים חובה חוקית מפורשת להיוועץ בלשכת עורכי הדין כתנאי להחלטתם להנהיג משמרת שניה, אך קיום היוועצות "רצונית" מוקדמת בנוגעים בדבר היא אמצעי חשוב ומקובל לגיבוש החלטה מנהלית ראויה הנמסכת על תשתית עובדתית בדוקה** (ראו י' זמיר, הסמכות המנהלית (כרך ב') בעמ' 875 ואילך). **החובה להיוועץ בלשכת עורכי הדין קודם לקבלת ההחלטה נושא עניינו נבעה** בראש ובראשונה מן השינוי המשמעותי שהנהגת המשמרת השניה הכניסה בסדרי עבודתו של בית המשפט, **וכן מן התפקיד המיוחד שעורכי הדין ממלאים בהליכים המתנהלים לפני בית המשפט**."*

בג"צ 8850/02 **עו"ד פסטינגר נ' שר הפנים** (ההדגשות אינן במקור, החי"מ).

69. דברים אלו תקפים במלואם בענייננו – אין ספק שלעותרת מעמד מיוחד בעיני החוק והמחוקק לצורך מינויים בהתאם לחוק; אין ספק כי המחוקק מראשית קיומו של החוק מצא לנכון להעניק למהנדסים ולאדריכלים מעמד מיוחד בחוק; ואף אין ספק שתפקידם של חברי העותרת בהרכבים השונים הקבועים בחוק הינו תפקיד מיוחד.

70. על כן – אין ספק בעיני העותרת כי חובה היה על השר לשקול את המלצתם על מועמדם האדריכל יהונתן גולני לגופה ולא להתעלם מעצתם בנימוקים מנימוקים שונים.

V. הבקשה לצו ביניים

א. הצורך בצו הביניים

71. כאמור בפתיחת העתירה – עתירה זו מוגשת במהירות נוכח הדיון הקבוע ביום ג' הקרוב במועצה הארצית על עידכון תמ"א 35. כעולה מהאמור בעתירה – סיכוייה טובים מאוד, בשל מחדלם של המשיבים למנות מזה קרוב לארבע שנים חבר מועצה על פי המלצת המהנדסים והאדריכלים

72. מחדל זה של המשיבים בא לידי ביטוי של ממש בדיוניה האחרונים של המועצה עת נידון שינוי מרחיק לכת ועקרוני בהרכב הועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים, אשר כשמה כן היא – דנה בסוגיות העקרוניות ביותר בתכנון מדינת ישראל.

73. דיון מהותי על עתידה התכנוני של מדינת ישראל לשנים הקרובות מתוכנן להערך ביום ג' הקרוב. העדרם של שלושה מנציגי הציבור מדיון כאמור (מתוך שבעה בסך הכל) תפגע באופן מהותי וחמור ביותר באיזון אותו קבע המחוקק בחוק.

74. העותרת תטען כי מאזן האינטרסים נוטה בבירור לטובת מתן צו הביניים שכן בעוד שההחלטות האמורות להתקבל בדיון ביום ג' הקרוב הינן מרחיקות לכת, הרי שדחיית מועד כינוס המועצה עד למינוי נציג הציבור הנעדר אין בו כדי לפגוע פגיעה של ממש באינטרס הציבורי תוך פעולה בניגוד להוראת החוק. להפך – האינטרס הציבורי דורש ומחייב כי דיון כאמור יתקיים רק בנוכחות נציגים של הציבור כפי שקבע החוק. ככל שהמשיבים מבקשים לקיים את הדיון במהרה – יתכבדו וימנו לאלתר את נציג הציבור החסר ויקימו את הדיונים העקרוניים הנדרשים.

75. זאת ועוד, האינטרס אותו אמורים לשרת המשיבים הינו אחד – האינטרס הציבורי. על כן תטען העותרת כי לא קיים כל ניגוד אינטרסים בין הצדדים בדחיית הישיבה.

76. העותרת תטען עוד כי הנושא המובא בעתירה זו, אינו סבוך יתר על המידה מבחינה משפטית, וניתן יהיה לקיים דיון מהיר. על כן, תטען העותרת כי צו הביניים לא יכביד יתר על המידה על מי מהמשיבים.

ב. מועד הגשת הבקשה והעתירה

77. הגשת העתירה וצו הביניים נעשית לאחר שהעותרים גילו כי כל פניותיהם למשיבים לפעול למינוי אינן נענות וכי המשיבים אמרו אומר לקדם נושאים עקרוניים לעתידה התכנוני של מדינת ישראל ללא כמחצית מנציגי הציבור הקבועים בחוק.

78. כאמור לעיל – העותרת – אשר אין נציג מטעמה כיום במועצה, ועל כן אינה מקבלת את סדר היום הצפוי לדיון – למדה ביום רביעי האחרון על קיומו של הדיון בעדכון תמ"א 35. על כן פנתה בדחיפות כבר ביום ה' למשיבים ולגורמים הבכירים במנהל התכנון.

79. אף שניתן לטעון כי לא ניתנה בידי המשיבים שהות ראויה להשיב לפניית העותרת , הרי שנוכח דחיפות הדברים לא נותרה בידי העותרת ברירה אלא לגשת לבית המשפט הנכבד בבקשה לקבל ממנו סעד מידי.

ג. אי התניית הסעד הזמני במתן ערובה

80. נוכח מהותה הציבורית של העתירה, יתבקש בית המשפט הנכבד שלא לחייב את המבקשת במתן ערובה לצו המבוקש וזאת בהתאם להלכה בעניין זה (בג"צ 3330/97 **עיריית אור יהודה נ' ממשלת ישראל**).

סיכום הדברים

81. המשיב 1 נמנע במשך שנים למנות כחברים במועצה הארצית לתכנון ובניה נציג ציבור מובהק וחשוב - חבר אחר הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים על פי המלצת העותרת. מתוך כך המשיבה 2 גם שללה את חברותו בולנת"ע בלי שקולה של העותרת נשמע.

82. הסעד הנדרש בעתירה זו הוא פשוט ואלמנטרי ומכוון לכך שהמשיב 1 ימנה לאלתר חבר במועצה הארצית לתכנון מתוך פנקס המהנדסים והאדריכלים ועל פי המלצתה של העותרת , וכל זאת על פי חובתו לפי סעיף 2(ב)(8) לחוק התכנון הבניה.

83. על פי כל אמת מידה – מקצועית וציבורית – במחדלו זה פועל המשיב 1 בחוסר סבירות קיצונית היורדת לשורשו של עניין, מחדלו זה של משיב 1, הנמשך שנים, הוא ללא כל סמכות ובניגוד לדין. המענותו של משיב 1 מלמנות חבר כאמור בסעיף 2(ב)(8) לחוק, משיקולים שעל פני הדברים הינם עלומים ובלתי ענייניים, לא רק שעומדת בניגוד להוראת החוק, אלא יש בה כדי לסכל את תכלית החוק שביקש להקים מועצה ארצית בעלת מגוון נציגים ודעות. בהתנהלותו ובמחדליו המשיב 1 משתיק קול כה חשוב ומהותי שחייב להישמע בדיוני המועצה ובהליך קבלת החלטותיה.

84. בשל האמור לעיל, צו הביניים הנדרש הוא הכרחי לקיומה של העתירה, שכן קיום הדיון ביום ג' הקרוב בנושאים כה מהותיים וחשובים לעתידה התכנוני של המדינה יסכל למעשה את תכלית העתירה. על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על צו ביניים כברישא עתירה זו.

ירושלים, היום, 29 ביוני 2014

גלעד שר, עו"ד יהושע למברגר, עו"ד נעמי ווסטפריד, עו"ד

גלעד שר, קדרי ושות' – עורכי דין

ב"כ העותרת